

STORTINGET

Innst. 224 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:83 S (2023–2024)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Ingrid Fiskaa, Marian Hussein og Kirsti Bergstø om mulighet for utestengelse av Israel fra Eurovision Song Contest

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre det klart overfor NRK at de står fritt til å jobbe for en utestengelse av Israel fra årets finale i Eurovision Song Contest.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Mona Nilsen og Torstein Tvedt Solberg, fra Høyre, Turid Kristensen og Tage Pettersen, fra Senterpartiet, Margrethe Haarr og Åslaug Sem-Jacobsen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og fra Venstre, lederen Grunde Almeland, viser til representantforslaget om mulighet for utestengelse av Israel fra Eurovision Song Contest. Forslagsstillerne ber om at regjer-

ingen må gjøre det klart overfor NRK at de står fritt til å jobbe for en utestengelse av Israel fra årets finale i Eurovision Song Contest. Forslagsstillerne viser videre til at nær 300 norske artister har skrevet under på et opprop med krav om utestengelse på grunn av krigen i Gaza. Videre vises det til at NRK har uttalt at «NRK som en nasjonal allmennkringkaster kan ikke ta initiativ til en kulturboikott av et land. Det er det eventuelt regjering og storting som må beslutte». Avslutningsvis vises det til at NRK gikk tydelig og offentlig ut med et klart råd til EBU om å utestenge Russland etter den russiske invasjonen av Ukraina.

Komiteen viser til svarbrevet fra kultur- og likestillingsministeren, der hun sier seg enig i at krigen i Gaza er en ufattelig tragedie for befolkningen i området og at Norge har et klart standpunkt om at krigføringen må stanses og at sivilbefolkningen i Gaza må få tilgang til tilstrekkelig nødhjelp. Videre skriver hun at NRK er et fritt og uavhengig medium og at hun eller regjeringen ikke kan instruere eller overprøve NRK i redaksjonelle spørsmål. Hun skriver også at når man ikke kan instruere, så bør man heller ikke gi NRK underforståtte hint om hvordan kringkasteren bør stille seg i en sak.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, merker seg også at statsråden løfter frem at det vil være særlig uheldig å gjøre det klart overfor NRK hvilket handlingsrom de har i denne saken, når man vet at Sosialistisk Venstreparti opprinnelig ønsket å be regjeringen om å instruere NRK om å ta initiativ til å utestenge Israel fra Eurovision Song Contest.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, stiller

seg bak statsrådets svar og ikke minst bak Norges offisielle holdning om at krigføringen må stanses og at sivilbefolkningen i Gaza må få tilgang til tilstrekkelig nødhjelp.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet anerkjenner Israels rett til å forsvare seg selv, og mener at alle parter må holde seg til krigens folkerett. Videre mener dette medlem at partene er forpliktet til å unngå unødvendige og uforholdsmessige lidelser for sivilbefolkningen, og at det derfor bør slippes inn tilstrekkelig nødhjelp til sivilbefolkningen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Israels deltakelse i Eurovision Song Contest var tema under kringkastingrådetets møte torsdag 18. januar 2024, hvor kringkastingssjef Vibeke Først Haugen redegjorde. Hun var klar på at beslutningen om å delta i Eurovision er NRKs beslutning og hennes. I møtet påpekte hun at hetsen og presset mot artister og programledere er uakseptabel. Først Haugen sa at NRK som redaktørstyrt medium ikke har tradisjon for å ta til orde for boikott.

Flertallet merker seg at kringkastingssjefen forklarte at EBU er en medlemsorganisasjon med kriterier for å kunne være medlem, blant annet at man må være uavhengig av myndighetene. Hun sa at Russlands allmennkringkaster ikke lenger oppfylte kravene for å være medlem av EBU. Videre sa hun at NRK ikke var den som tok initiativ for boikott av Russland. EBU kastet Russlands allmennkringkaster ut av EBU.

Flertallet viser til redaktørplakaten, som bl.a. sier:

«Innenfor denne rammen skal redaktøren ha en fri og uavhengig ledelse av redaksjonen og full frihet til å utforme og beslutte mediets innhold og meninger. Verken offentlige myndigheter, eiere, kommersielle aktører eller noen annen interessegruppe kan gripe inn i denne friheten.»

Tilsvarende prinsipper er også hjemlet i medieansvarsloven § 7.

Flertallet viser også til NRK-plakaten, som er tydelig på at NRK skal være redaksjonelt uavhengig. Ut ifra kringkastingssjefens svar til kringkastingrådet er det ingenting som tyder på at Stortinget må be regjeringen klargjøre dette overfor NRK. En fri og uavhengig presse er en forutsetning for et velfungerende demokrati, og en klargjøring fra myndighetene av pressens handlingsrom vil oppfattes som problematisk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er glad for at statsråden i sitt svarbrev svært tydelig fastslår at NRK som uavhengig rikskringkaster selvsagt fatter selvstendige beslutninger om hvilke saker

de ønsker å løfte til den europeiske kringkastingsunionen EBU. Statsråden skriver blant annet:

«NRK er et fritt og uavhengig medium. Som eier av NRK kan hverken jeg eller regjeringen instruere eller overprøve NRK i redaksjonelle spørsmål. Dette er lovfestet i både kringkastingsloven § 6-3 og medieansvarsloven § 7.»

Bakgrunnen for at dette medlem ønsket nevnte avklaring var uttalelsen fra underholdningsredaktør i NRK, Charlo Halvorsen, som til NRK uttalte:

«NRK som en nasjonal allmennkringkaster kan ikke ta initiativ til en kulturboikott av et land. Det er det eventuelt regjering og storting som må beslutte.»

Dette medlem viser videre til at Israels deltagelse i Eurovision Song Contest (ESC) nå er oppe til diskusjon i EBU, fordi sangen de planlegger å delta med, har et politisk budskap. Den israelske rikskringkasteren KAN uttaler selv at dersom de får pålegg om å endre teksten eller trekke låten, vil Israels bidrag til ESC bli trukket helt. Dette medlem merker seg at den israelske nasjonale finalen også var svært preget av den pågående krigen, inkludert både dommere og deltagere i militær uniform, og promotering av det israelske forsvaret. Det førte til at flere Eurovision-medier kraftig reduserte sin dekning av Israels finale. Nettsiden Eurovoix har for eksempel konkludert med kun å rapportere hvem som vant finalen, og ikke vise klipp fra sendingen. Dette medlem merker seg at Israel slik klart har benyttet sin deltagelse i Eurovision politisk for å sanke støtte til krigen de driver mot befolkningen i Gaza.

Dette medlem viser til at krigen Israel fører mot Gaza, er den dødeligste konflikten i det 21. århundre. Antall drepte i slutten av februar 2024 nærmer seg 30 000, og over en million sivile palestinere sitter fast i Rafa, under svært dårlige forhold. Regjeringen har tatt tydelig avstand fra Israels krigshandlinger, og vært blant de mest tydelige regjeringene i Vesten. Dette medlem mener likevel regjeringen kan og bør gjøre enda mer for befolkningen i Gaza, og har i Stortinget tatt til orde for en rekke tiltak som kan styrke Norges innsats mot de forferdelige krigshandlingene vi ser nå.

Dette medlem viser til at debatten om israelsk deltagelse i Eurovision ikke bare tas i Norge. På Island vurderer den nasjonale rikskringkastingen å ta initiativ til å ekskludere Israel, men venter til de har gjennomført sin egen finale.

Dette medlem mener det er utvilsomt at deltagelse i Eurovision i enkelte tilfeller blir oppfattet politisk av publikum og av utøvere. Det ser vi i år, og vi har sett det tidligere år, for eksempel gjennom Ukrainas bidrag. Når et av landene som bidrar, samtidig driver aggressiv angrepskrig og er under etterforskning for folkemord, er det naturlig at EBU og deres medlemmer tar stilling til

hvilken betydning deltagelse i Eurovision vil ha. Dette medlem mener derfor NRK løpende bør ta en vurdering av hvordan de forholder seg til Israels deltagelse i ESC, når de vet at dette vil bli brukt og oppfattet som støtte i en pågående krigshandling. NRK tar selvstendige beslutninger med egne begrunnelser for de valg de tar, uten at det er nødvendig med avklaring fra storting og regjering.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:83 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Ingrid Fiskaa, Marian Hussein og Kirsti Bergstø om mulighet for utestengelse av Israel fra Eurovision Song Contest – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 5. mars 2024

Grunde Almeland

leder

Tage Pettersen

ordfører

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget - Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/886-

20. februar 2024

Dokument 8:83 S (2023-2024) Representantforslag om en mulighet for utestengelse av Israel fra Eurovision Song Contest

Jeg viser til brev fra familie- og kulturkomiteen av 13. februar 2024. I brevet ber komiteen om en vurdering av Dokument 8:83 S (2023-2024) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Ingrid Fiskaa, Marian Hussein og Kirsti Bergstø om mulighet for utestengelse av Israel fra Eurovision Song Contest. Representantene har fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen gjøre det klart overfor NRK at de står fritt til å jobbe for en utestengelse av Israel fra årets finale i Eurovision Song Contest.

Svar:

Krigen i Gaza er en ufattelig tragedie for befolkningen i området. Norge har et klart standpunkt om at krigføringen må stanses og at sivilbefolkningen i Gaza må få tilgang til tilstrekkelig nødhjelp. I Norge har kunstnere og kulturaktører frihet til å ytre seg. Vi vet at mange i kulturfeltet er engasjerte i det som skjer i verden rundt seg og er flinke til å bruke ytringsfriheten. Det er bra.

NRK er et fritt og uavhengig medium. Som eier av NRK kan hverken jeg eller regjeringen instruere eller overprøve NRK i redaksjonelle spørsmål. Dette er lovfestet i både kringkastingsloven § 6-3 og medieansvarsloven § 7. Befolkningen har høy tillitt til NRK. Det henger blant annet sammen med at NRKs lovfestede redaksjonelle uavhengighet respekteres. Tillit er som kjent en ferskvare og den tilliten som NRK i dag har kan raskt svekkes dersom det for eksempel danner seg en utbredt oppfatning om at NRK er et talerør for myndighetene. Når regjeringen ikke kan instruere NRK i redaksjonelle spørsmål, bør vi heller ikke gi NRK underforståtte hint om hvordan NRK bør stille seg i en sak. Særlig uheldig

vil det være i denne saken, når vi vet at SV opprinnelig ønsket å be regjeringen om å instruere NRK til å ta initiativ til å utestenge Israel fra Eurovision Song Contest. Det må derfor være opp til NRK og Den europeiske kringkastingsunion (EBU) hvordan de forholder seg til Israels deltakelse i Eurovision. For øvrig legger jeg til grunn at det er unødvendig å klargjøre overfor NRK at de står fritt til å jobbe for en utestengelse av Israel fra årets finale i Eurovision Song Contest, dersom de skulle konkludere med at det er riktig. Det vet NRK utmerket godt selv.

Med hilsen

Lubna Jaffery

